



Vlaanderen
is open ruimte

REGLEMENT PROJECTOPROEP

**Enthousiaste telers en zaadverdelers die willen
starten met autochtone zaadteelt**

Regio West - 2026

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

VLM.be



Reglement projectoproep

Oproep enthousiaste telers en zaadverdelers die willen starten met autochtone zaadteelt

Algemene contactgegevens

Postadres
Vlaamse Landmaatschappij Regio West
p.a. Koning Albert II-laan 15 bus 153, 1210 Brussel

Bezoekadres
Vlaamse Landmaatschappij Regio West, vestiging Brugge Velodroomstraat 28
8200 Brugge

Contactpersoon oproep telers en zaadverdelers die willen starten met autochtone zaadteelt

Catherine Vanden Bussche
tel. 050 45 81 35
catherine.vandenbussche@vlm.be

INHOUD

1	Voorwerp van de opdracht	4
2	Wettelijke basis.....	4
3	Aanbestedende overheid.....	5
4	Inlichtingen.....	5
5	Wie kan zich kandidaat stellen?.....	5
6	Indieningstermijn	5
7	Beschikbare autochtone zaden binnen deze oproep	6
8	Hoe stel ik mij kandidaat?	7
9	Plan van aanpak	8
	9.1. Elementen die dienen opgenomen worden in het plan van aanpak	8
	9.2. De beoordeling van het plan van aanpak	9
10	Bekendmaking.....	10
11	Voorwaarden	10

1 VOORWERP VAN DE OPDRACHT

De Vlaamse Landmaatschappij en Plantentuin Meise lanceren gezamenlijk deze oproep voor het telen van zaden uit autochtone Vlaamse zaden die gratis ter beschikking gesteld worden. Hiervoor worden 25 loten autochtone Vlaamse zaden aangeboden voor vermeerdering en 15 loten voor vermeerdering en vermarkting. Deze zaden zijn respectievelijk geoogst, of afkomstig van geoogst zaad, uit de natuur in Vlaanderen. Met deze oproep willen de initiatiefnemers actief bijdragen aan het initiëren en faciliteren van een robuuste en duurzame autochtone zaadproductie in Vlaanderen.

Deze opdracht kadert binnen het Europese Interreg-project EXPBIO, dat loopt tot en met eind 2027. Een doelstelling van dit project is o.a. het vergroten van de beschikbaarheid van kwalitatief autochtoon zaad. Vanuit die ambitie wordt deze oproep gelanceerd, met als doel autochtone zaden op een verantwoorde en toekomstbestendige manier inzetten in natuurbeheer, natuurherstel, landschapsinrichting, agromilieumaatregelen en andere biodiversiteitsprojecten. Meer specifiek streeft de Vlaamse Landmaatschappij ernaar om tegen het einde van het project gebruik te maken van autochtone zaden voor de inzaai van beheerovereenkomsten bij landbouwers in Vlaanderen. Door startmateriaal ter beschikking te stellen aan geëngageerde zaadtelers en zaadverdelers wordt ingezet op de uitbouw van een betrouwbare zaadketen.

De oproep richt zich op telers en verdelers die bereid zijn om autochtoon materiaal zorgvuldig en ecologisch verantwoord te vermeerderen in Vlaanderen, met aandacht voor het behoud van genetische diversiteit. Daarbij wordt expliciet ingezet op het langetermijnengagement: de ingediende plannen moeten aantonen hoe de zaadproductie wordt ingebed in de bestaande bedrijfsvoering en hoe deze zich in de komende jaren kan ontwikkelen en bestendigen.

Door samenwerking wil deze oproep niet alleen de beschikbaarheid waarborgen, maar ook kennisopbouw, samenwerking en uitwisseling binnen een lerend netwerk stimuleren.

2 WETTELIJKE BASIS

Deze dienstenopdracht betreft een opdracht van beperkte waarde (geraamde waarde tot € 30.000, excl. BTW, conform art. 92 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten).

3 AANBESTEDENDE OVERHEID

Deze opdracht wordt uitgeschreven door de Vlaamse Landmaatschappij en Plantentuin Meise, hierna vernoemd als opdrachtgever.

4 INLICHTINGEN

Voor inlichtingen over de beschikbare zaden kunnen geïnteresseerden terecht bij:

- Bes Vandenbroele
bes.vandenbroele@plantentuinmeise.be
0474 35 44 74

Voor inlichtingen over de procedure kunnen geïnteresseerden terecht bij:

- Catherine Vanden Bussche (projectleider Interreg North Sea EXPBIO)
catherine.vandenbussche@vlm.be
0494 56 48 32
- Lara De Taye (projectmedewerker Interreg North Sea EXPBIO)
lara.detaye@vlm.be
0492 19 59 98

5 WIE KAN ZICH KANDIDAAT STELLEN?

Een kandidatuur indienen kan door bedrijven met aantoonbare ervaring in zaadvermeerdering of bedrijven waar een samenwerkingsverband wordt voorzien tussen landbouwer en een zaadvermeerderingsbedrijf.

Indien de aanvrager momenteel onvoldoende ervaring heeft, moet deze aangeven hoe hij een partnerschap aangaat met een partner met de nodige competenties.

6 INDIENINGSTERMIJN

De Vlaamse Landmaatschappij en Plantentuin Meise maken de oproep bekend.

De uiterste indieningsdatum voor een kandidaatstelling voor deze oproep is **22 februari 2026**.

7 BESCHIKBARE AUTOCHTONE ZADEN BINNEN DEZE OPROEP

Binnen deze oproep worden loten autochtoon zaad van 9 verschillende soorten aangeboden. Per soort kan men zich slechts voor één lot kandidaat stellen binnen dezelfde vermeerderingsgeneratie. Volgende vermeerderingsgeneraties worden onderscheiden:

- F0: bronmateriaal geoogst uit de natuur
- F1: eerste vermeerderingsgeneratie, bedoeld om vanuit het bronmateriaal voldoende zaden te verkrijgen voor verdere vermeerdering;
- F2: zaden die in aanmerking komen voor vermarkting.

Voor twee soorten zijn zaden beschikbaar om de vermeerdering van een F1-generatie naar een F2-generatie uit te voeren. Het eindproduct van deze vermeerdering mag worden vermarkt. Voor de overige beschikbare soorten wordt een vermeerdering van bronmateriaal (F0) naar een F1-generatie voorzien.

Onderstaande tabel verduidelijkt dit, eveneens worden de beschikbare loten per soort weergegeven.

Tabel 1: Beschikbare loten per soort met vermelding van de huidige generatie en voorziene vermeerdering.

	Vermeerdering van F0 naar F1		Vermeerdering F1 naar F2
Beschikbare soorten F0-generatie	Grote klaproos <i>Papaver rhoeas</i> 3 loten van 5 g	Beschikbare soorten F1-generatie	Vertakte leeuwentand <i>Leontodon autumnalis</i> 9 loten van 500 g
	Knoopkruid <i>Centaurea jacea</i> 4 loten van 10 g		Scherpe boterbloem <i>Ranunculus acris</i> 6 loten van 100 g
	Gewone margriet <i>Leucanthemum vulgare</i> 1 lot van 10 g		
	Duizendblad <i>Achillea millefolium</i> 3 loten van 10 g		
	Gewone brunel <i>Prunella vulgaris</i> 1 lot van 2 g		

9 PLAN VAN AANPAK

9.1. ELEMENTEN DIE DIENEN OPGENOMEN WORDEN IN HET PLAN VAN AANPAK

Om de kandidatuur te vervullen, dient er een plan van aanpak opgesteld te worden door de indiener. Het plan van aanpak bevat minstens volgende elementen:

1. Ervaring en expertise van de zaadteler

De mate waarin de indiener beschikt over relevante kennis en aantoonbare ervaring inzake zaadproductie van wilde planten.

Volgende elementen worden beschreven:

- Ervaring met de teelt en vermeerdering van zaden van wilde planten of de manier waarop er beroep zal gedaan worden op experts indien deze ervaring nog niet voldoende aanwezig is.
- Inzicht in en toepassing van maatregelen die vermijden dat afwijkende fenotypen (zoals verschillen in zaadgrootte van levende zaden, kiemsnelheid, groeiwijze of rijpingstijd) systematisch worden uitgesorteerd tijdens alle fases van de vermeerdering (stratificatie, zaaien, kieming, verspenen, teelt en oogst).
- Kennis van en ervaring met verschillende oogst- en schoningsmethoden van zaden of de manier waarop er een samenwerking zal aangegaan worden met experts indien deze ervaring nog niet voldoende aanwezig is.

2. Teeltwijze

De inhoudelijke kwaliteit, volledigheid en realistische uitvoerbaarheid van de voorziene teeltwijze.

Volgende elementen worden beschreven:

- De locatie en grootte van het perceel waarop de teelt zal plaatsvinden.
- De grondsoort.
- Een duidelijke en onderbouwde beschrijving van de vermeerderingsmethode (in trays en/of volleeldsaaai).
- De (eventuele) mestgift.
- De aanpak om percelen onkruidvrij te houden.

- De oogstmethode.
- De manier van schoning.

Belangrijk: indien men zich kandidaat stelt voor loten zaden van verschillende soorten, dient de teeltwijze per soort afzonderlijk te worden beschreven in het plan van aanpak.

3. Duurzaamheid en vermarkting

De visie van de teler op autochtone zaadteelt en de integratie ervan in de bedrijfsvoering.

Volgende elementen worden beschreven:

- De mate waarin continuïteit van de zaadteelt wordt nagestreefd, o.a. door vermarkting van de zaden.
- Het potentieel tot opschaling van de productie, mogelijks via samenwerking met zaadverdelers of andere ketenpartners.
- Toepasbaarheid van de geproduceerde zaden.

9.2. DE BEOORDELING VAN HET PLAN VAN AANPAK

De ingediende plannen zullen tegen elkaar afgewogen worden aan de hand van de hiervoor genoemde elementen om zo tot een correcte toewijzing van het startmateriaal te komen.

Een jury zal de ingediende plannen beoordelen. De jury is samengesteld uit:

- Twee vertegenwoordigers van de Vlaamse Landmaatschappij
- Twee vertegenwoordigers van de Plantentuin Meise

Volgende scores worden toegekend aan de verschillende elementen:

1. Ervaring en expertise van de zaadteler	35 punten
2. Teeltwijze	45 punten
3. Duurzaamheid en vermarkting	20 punten
	Totaal: 100 punten

Het zaad wordt enkel ter beschikking gesteld aan kandidaten die de uitbouw van een betrouwbare en kwaliteitsvolle zaadketen kunnen garanderen.

Indien er meer dan 10 kandidaten zijn, worden enkel de 10 kandidaten met de hoogste score weerhouden.

De indieners worden ten vroegste vanaf 2 maart 2026 via mail op de hoogte gebracht over de beslissing omtrent de selectie.

Volgende voorwaarden worden opgenomen in een overeenkomst tussen de Vlaamse landmaatschappij en de indiener:

- De opdrachtgevers organiseren tweemaal per jaar (voorjaar en najaar) een werkgroep voor kennisdeling. Deelname aan deze werkgroepen is verplicht voor alle geselecteerde kandidaten. Deze bijeenkomsten hebben tot doel het uitwisselen van kennis en ervaringen, het gezamenlijk leren en het actief bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de teelt van autochtone zaden.
- De teler levert per lot een staal van het geoogste zaad (enkele grammen) aan Plantentuin Meise voor bewaring om de traceerbaarheid van het zaad te waarborgen.
- Tijdens de volledige teeltcyclus worden geen bestrijdingsmiddelen gebruikt.
- De teelt wordt niet uitgevoerd op (recent gescheurde) permanente graslanden.
- De zaadteelt wordt uitsluitend uitgevoerd op percelen gelegen in Vlaanderen.
- Plantentuin Meise bepaalt het kiemingspercentage van de zaden die verdeeld zullen worden. Van de telers wordt verwacht dat zij zelf kiemingstesten uitvoeren op de door hen geproduceerde zaden, volgens het protocol van Plantentuin Meise.
- Om de oorsprongszekerheid en traceerbaarheid te waarborgen, dient de zaadvermeerdering te worden gedocumenteerd (soortnaam, oorsprong van het moedermateriaal, ligging van het teeltoppervlak, wijze van uitzaai, oogstdatum, geoogste hoeveelheid en vermelding van de generatie).
- De teler verleent de VLM, of een door de VLM aangeduid certificeringsorgaan, toegang tot de locaties waar de teelt wordt uitgevoerd, met het oog op controle van de correcte uitvoering van de overeenkomst en het waarborgen van de oorsprongszekerheid en traceerbaarheid. De teler bezorgt op verzoek de nodige gegevens ter staving hiervan.

